

دستورالعمل اجرایی آیین نامه سرمایه گذاری خارجی در بورس ها و بازارهای خارج از بورس

در اجرای ماده ۱۳ آیین نامه سرمایه گذاری خارجی در بورس ها و بازارهای خارج از بورس موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۷۹۲/ت/۴۲۴۵۹ ک مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۹ هیئت وزیران، این دستورالعمل به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید.

ماده ۱: اصطلاحات و واژه هایی که در قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذرماه سال ۱۳۸۴ و آیین نامه سرمایه گذاری خارجی در بورس ها و بازارهای خارج از بورس مصوبه هیئت وزیران مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۹ تعریف شده اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل به کار رفته اند. واژه های دیگر دارای معانی زیر می باشند:

۱- **آیین نامه سرمایه گذاری خارجی:** آیین نامه سرمایه گذاری خارجی در بورس ها و بازارهای خارج از بورس موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۷۹۲/ت/۴۲۴۵۹ ک مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۹ هیئت وزیران؛

۲- **قیمت پایانی:** عبارتست از قیمتی که بورس ها یا بازارهای خارج از بورس به عنوان قیمت پایانی ورقه بهادار در آن روز، اعلام می کنند.

۳- **مجوز معامله:** کد معاملاتی است که شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه برای انجام معامله صادر می نماید.

ماده ۲: هر شخص خارجی یا هر شخص ایرانی دارای سرمایه با منشاء خارجی که متقاضی دریافت مجوز معامله است، باید مدارک و اطلاعات زیر را، به شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه ارائه دهد:

الف- فرم هایی که برای دریافت کد معاملاتی لازم است،

ب - مدارک شناسایی زیر :

۱- ب. در صورتی که متقاضی شخص حقیقی باشد:

▪ اصل و تصویر شناسنامه یا گذرنامه و کارت ملی برای ایرانیان با سرمایه منشاء خارجی و اصل و تصویر گذرنامه برای اشخاص خارجی.

۲- ب. در صورتی که متقاضی شخص حقوقی باشد :

▪ اصل و تصویر مدرک تأسیس، اساسنامه یا مدرک مشابه و مدرک نشان دهنده مشخصات و حدود اختیارات صاحبان امضای مجاز شخص حقوقی.

تبصره ۱: مدارک موضوع بند ب این ماده باید به زبان فارسی یا انگلیسی ارائه شود. در صورتی که اصل مدارک به زبان دیگری باشد، ارایه ترجمه آن به زبان فارسی یا انگلیسی کافی است؛ مشروط به این که ترجمه مذکور توسط مراجع رسمی ترجمه اسناد در ایران، کشور محل اقامت متقاضی یا کشور محل صدور مدرک تأیید شده باشد.

تبصره ۲: در صورتی که تصویر مدارک موضوع بند ب این ماده، توسط مراجع ذیصلاح زیر برابر اصل شده باشد، ارائه اصل مدارک ضروری نیست:

الف) شرکت های کارگزاری دارای مجوز از سازمان؛

ب) دفترخانه اسناد رسمی دارای مجوز از قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران؛

ج) سفارتخانه یا کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در محل اقامت متقاضی؛

د) مراجع صالحی که در کشور محل اقامت متقاضی یا محل صدور مدرک برای این امر تعیین شده اند.

ماده ۳: شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه موظف است ظرف حداکثر هفت روز کاری پس از ارائه کامل تقاضانامه و مدارک و اطلاعات موضوع ماده ۲ این دستورالعمل، مجوز معامله را صادر و مستقیماً یا به واسطه نهادهای مالی، بورس ها یا بازارهای خارج از بورس به متقاضی تحویل دهد.

ماده ۴: بورس ها، بازارهای خارج از بورس، شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه موظفند، سامانه های خود را به گونه ای تنظیم نمایند که محدودیت مواد ۷ و ۸ آیین نامه سرمایه گذاری خارجی در بورس ها و بازارهای خارج از بورس و تبصره های ذیل آن ها رعایت شوند.

تبصره: تا زمان فراهم شدن سامانه های مورد نیاز به منظور ثبت معاملات واحدهای صندوق های سرمایه گذاری نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، رعایت محدودیت های مزبور بر عهده مدیران صندوق های سرمایه گذاری می باشد.

ماده ۵: وجوه قابل انتقال موضوع تبصره ۱ ماده ۱۰ آیین نامه سرمایه گذاری خارجی، به تقاضای سرمایه گذار خارجی یا سرمایه گذار ایرانی دارای مجوز معامله یا نماینده آن ها، توسط شرکت سپرده گذاری اوراق بهادار و تسویه وجوه به شرح زیر محاسبه و ضمن یک تأییدیه کتبی که مدت اعتبار آن از تاریخ صدور ۶۰ روز است، به سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران اعلام می گردد:

$$B + \frac{\sum_{i=1}^n [(N_{bi} * T_{bi}) - (N_{si} * T_{si})] P_i}{365} + \text{DIV}$$

= وجوه قابل انتقال

که در آن:

B = ارزش اوراق بهادار سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی دارای مجوز معامله که ۳۶۵ روز قبل از تاریخ ارزیابی تقاضا در تملک وی بوده، به قیمت‌های پایانی در تاریخ ارائه تقاضا؛

N_{bi} = حجم خریداری شده از ورقه بهادار i توسط سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی دارای مجوز معامله، در دوره‌ی ۳۶۵ روزه‌ی منتهی به تاریخ ارائه تقاضا؛

b = اختصار خرید

T_{bi} = تعداد روز بین تاریخ خرید اوراق بهادار i تا تاریخ ارائه تقاضا؛

N_{si} = حجم فروخته شده از ورقه بهادار i توسط سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی دارای مجوز معامله، در دوره‌ی ۳۶۵ روزه‌ی منتهی به تاریخ ارائه تقاضا؛

s = اختصار فروش

T_{si} = تعداد روز بین تاریخ فروش اوراق بهادار i تا تاریخ ارائه تقاضا؛

P_i = قیمت پایانی اوراق بهادار i در تاریخ ارائه تقاضا؛

n = تعداد ورقه بهادار معامله شده توسط سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی دارای مجوز معامله، در دوره‌ی ۳۶۵ روزه‌ی منتهی به تاریخ ارائه تقاضا؛

DIV = مبلغ سود نقدی دریافتی توسط سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی دارای مجوز معامله که از سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار در دوره‌ی ۳۶۵ روزه‌ی منتهی به تاریخ ارائه تقاضا حاصل شده‌است؛

Σ = علامت جمع

تبصره ۱: در محاسبه وجوه قابل انتقال، سررسید اوراق بهادار معادل فروش در تاریخ سررسید در نظر گرفته می‌شود و از قیمت اسمی به جای قیمت پایانی اوراق بهادار در تاریخ ارائه تقاضا استفاده خواهد شد.

تبصره ۲: حق تقدم یا سهام ناشی از افزایش سرمایه معادل خرید از تاریخ اعلام تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام مبنی بر افزایش سرمایه که در سامانه کدال منتشر می‌شود، در نظر گرفته خواهد شد.

تبصره ۳: صدور و ابطال واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری معادل خرید و فروش در نظر گرفته می‌شود. برای این اوراق، قیمت پایانی معادل ارزش خالص واحدهای سرمایه‌گذاری در نظر گرفته خواهد شد.

ماده ۶: برای اثبات منشأ خارجی سرمایه‌ی شخص ایرانی که مجوز معامله دریافت کرده است، ارائه‌ی گواهی بانک یا مؤسسه اعتباری ایرانی که حساب یا حساب‌های بانکی زیر در آن افتتاح شده است، مبنی بر اینکه سرمایه‌ی شخص ایرانی مذکور به صورت ارز (یا ریال) از یک شعبه‌ی بانکی در خارج از ایران به یکی از حساب‌های بانکی زیر واریز شده باشد، کافی است:

بند ۱: حساب بانکی در یک بانک یا مؤسسه‌ی اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به نام شخص ایرانی دارای مجوز معامله افتتاح شده است،

بند ۲: حساب بانکی در یک بانک یا مؤسسه‌ی اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به نام آن نهاد مالی افتتاح شده که شخص ایرانی دارای مجوز معامله به عنوان واسطه‌ی انجام معاملات اوراق بهادار انتخاب نموده است،

بند ۳: حساب بانکی در یک بانک یا مؤسسه‌ی اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به نام نماینده‌ی شخص ایرانی که توسط وی برای انجام معاملات اوراق بهادار انتخاب شده، افتتاح شده است.

تبصره ۱: به تقاضای شخص ایرانی دارای مجوز معامله و ارائه‌ی گواهی موضوع این ماده، سازمان موظف است پس از احراز صحت گواهی، میزان انتقال سرمایه‌ی شخص ایرانی دارای مجوز معامله به داخل ایران را مطابق گواهی بانک، به عنوان سرمایه‌ی دارای منشأ خارجی ثبت و تأیید نماید. تأییدیه‌ی سازمان باید شامل مشخصات شخص ایرانی دارای مجوز معامله، مبلغ ارز منتقل شده به ایران، نوع ارز منتقل شده و تاریخ انتقال باشد. این تأییدیه به منزله‌ی آن است که منشأ خارجی سرمایه اثبات شده و در هنگام خروج ارز، مورد سؤال و بررسی مجدد قرار نمی‌گیرد.

تبصره ۲: برای اثبات منشأ خارجی سرمایه شخص ایرانی که مجوز معامله دریافت کرده است، ارائه گواهی ورود ارز به کشور، موضوع بند الف ماده ۲۱ آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی، نیز قابل قبول است.

ماده ۷: به غیر از سهام قابل معامله در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس که سرمایه‌گذاری خارجی در آنها تابع آیین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی است، تملک و معامله سایر اوراق بهادار، از قبیل اوراق مشارکت، اوراق صکوک، گواهی سپرده بانکی توسط اشخاص خارجی پس از دریافت مجوز معامله، بدون محدودیت مجاز است.

تبصره: تملک واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیز مشمول نصاب‌های تعیین شده در آیین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی است.

ماده ۸: شخصی که مجوز معامله دریافت می‌کند موظف است به درخواست سازمان، اطلاعات، اسناد و مدارک لازم را به سازمان، بورس‌ها یا بازارهای خارج از بورس یا مراجعی که سازمان در راستای اجرای وظایف قانونی خود تعیین می‌کند در مهلت مقرر ارائه نماید.

تبصره: سازمان و سایر مراجع موضوع این ماده باید اطلاعات، مدارک و اسنادی را که از دارنده مجوز معامله دریافت می‌کنند، محرمانه تلقی کرده و به جز در موارد زیر به شخص دیگری به غیر از وکلا، بازرس یا حسابرس خود ارائه نکرده یا برای عموم منتشر نمایند:

- ۱- در صورتی که قبلاً رضایت دارنده مجوز معامله را برای انتشار عمومی یا ارائه آن‌ها کتباً دریافت کرده باشند؛
- ۲- در صورتی که اطلاعات به صورت سرجمع منتشر یا ارائه گردد به طوری که امکان ردیابی یا تشخیص اطلاعات مرتبط با هر دارنده مجوز معامله، امکان‌پذیر نباشد؛
- ۳- در صورتی که انتشار عمومی یا ارائه آن‌ها به مراجعی خاص از جمله سازمان و محاکم قضایی، طبق سایر قوانین و مقررات الزامی باشد.

ماده ۹: در صورتی که دارنده مجوز معامله، آیین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی، دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه مزبور و سایر مقررات بازار سرمایه را نقض نماید، سازمان می‌تواند کد معاملاتی سرمایه‌گذار خارجی را در خصوص خرید اوراق بهادار «تا صدور رأی نهایی در مراجع رسیدگی به تخلفات» مسدود نماید. در این صورت، سرمایه‌گذار مذکور فقط می‌تواند اوراق بهاداری که به نام خود خریده‌است را بفروشد.

این دستورالعمل در ۹ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۱۳۹۰/۰۷/۱۱ به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید و در تاریخ ۱۳۹۸/۰۴/۲۵ توسط همان مرجع در ۹ ماده و ۱۰ تبصره اصلاح شد.